

TİGEM'LERDE TAŞERONLUKLA MÜCADELE

Aydınlık Gazetesi, 31 Aralık 2013

Yıldırım Koç

Türkiye'de herşey toz duman; ancak biz yine de TİGEM'lerdeki taşeron işçilerinin sorunlarına bakalım.

Bir dönem Türkiye'de tarıma en büyük desteği veren kuruluşlardan biri, Devlet Üretim Çiflikleri idi. Bu işletmeler daha sonra haralarla birleşerek TİGEM (Tarım İşletmeleri Gn.Md.) adını aldı. Günümüzde TİGEM'e bağlı 25 işletme var. 2012 yılı sonunda Genel Müdürlük ve işletmelerde toplam 1041 memur ve sözleşmeli personel ile 2402 işçi çalıştırılıyordu. Ancak bunların yanı sıra binlerce taşeron işçisi vardı.

TİGEM'lerde Kanundışı Taşeronluk

Tarım İşletmeleri Gn.Md. (TİGEM) 2012 Yılı Bilançosu ve Faaliyet Raporu 'na göre (s.303) 2012 yılında aşağıda belirtilen işler taşeron eliyle yaptırıldı. Bu işler karşılığında da taşeron işçilerine belirtilen miktarlarda toplam ödeme yapıldı. Örneğin, "dışarıya yaptırılan" çapalama işi için işçilere 2012 yılında 744,4 bin TL verildi. "Dışarıya yaptırılan" sulama işleri için işçilere 7 milyon 876,2 bin TL, hayvan bakım işleri için işçilere 13 milyon 436,7 bin TL ödendi.

Halbuki bu işlerin taşerona verilmesi kanuna aykırıdır.

Bu işlerde çalışan taşeron işçileri, Çalışma Bakanlığı'na veya yargıya başvururlarsa, TİGEM işyerlerinde çalışan kadrolu işçilerin yararlandığı toplu iş sözleşmesindeki ücret, ikramiye ve diğer haklardan yararlanır. Bu yararlanma geçmişe doğru beş yılı içine alır.

Yürürlükteki İş Kanununun 2. maddesine göre, işyerinde gerçekleştirilen asıl işin bir bölümünün taşerona verilebilmesi için "teknolojik nedenlerle uzmanlık" gerektirmesi koşulu vardır.

Çapalama, mahsul toplama, ağaç dikimi, hayvan sağımı, hayvan bakımı, koyun kırkımı, teknolojik olarak uzmanlık gerektiren işler değildir. Bu durumda, TİGEM ile bu işleri üstlenmiş olan taşeronlar arasında imzalanmış olan alt işverenlik sözleşmeleri "YOK" hükmündedir. Taşeron işçileri de işin başından itibaren asıl işverenin işçisi sayılmakta ve geçmişe dönük ücret ile diğer haklara kavuşmaktadır.

Geçmişte Tarım-İş Sendikası, TİGEM yönetimi ile ters düşmemek ve kötü olmamak için taşeron işçilerinin sorunlarıyla ilgilenmedi. Şimdi bu işyerlerinde çoğunluğa Öz Orman İş Sendikası sahip. O da aynı anlayışla hareket edecek.

Taşeron işçilerinin yapması gereken, TİGEM'den hak talep edebilecek biçimde örgütlenmek, haklarını öğrenmek ve bunları talep etmek için adım atmaktır.

TİGEM'lerde 2012 yılında Dışarıdan Sağlanan İşçilik Hizmet Giderleri (000 TL)

Dışarıya Yaptırılan Ekim İşçiliği Hizmet Giderleri	549,6 bin TL
Ağaç, Fide ve Fidan Dikimi	68,0
Çapalama	744,4
Başak Çekme	765,2
Mahsul Toplama ve Hasat	900,0
Mahsul Yükleme, Yığma, Taşıma, Boşaltma	2.139,2
Bahçe ve Tesis Temizlik İşçiliği	417,4
İlaçlama, Gübreleme	480,5
Budama	714,2
Bahçıvanlık ve Çevre Düzenleme	1.233,8
Taş Toplama	99,4
Fare ile Mücadele	84,0

Tohum Temizleme	1.320,1
Sulama İşleri	7.876,2
Hayvan Bakım İşleri	13.436,7
Hayvan Sağım	1.626,5
Hayvan Kırkım	252,6
Çeşitli İmalat İşleri (Yemek, Silaj, Saman, Peynir, Yem, vb. imali)	897,1
Bina Temizlik, Odacılık, Garsonluk, Kalorifercilik	923,2
Sürücülük, Zirai Alet, İş Makinesi Kullanma ve Tamir (Atölye)	4891,1
Diğer İşçilik	2.061,6
Dışarıya Yaptırılan İşçilik Yemek Giderleri	5.211,6
TOPLAM	46.692,2

Not: 2014 yılında **bağımsız ve demokratik bir Türkiye, sınıfsız ve sömürsüz bir dünya** mücadelesinde yeni başarılar diliyorum.